

Jaarverslag 2018

**Stofwisselingsziekten
verdienen de aandacht!**

VKS EN STOFWISSELINGSZIEKTEN	3
DOELEN	3
ZIEKTE INFORMATIE	6
PROJECTEN	8
ORGANISATIE	9
FINANCIËLE POSITIE EN OVERGANG NAAR FINANCIËEL VERSLAG.	11
PROGNOSE 2019	12
JAARREKENING	
BALANS PER 31 DECEMBER 2018	14
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018	16
GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	19
TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018	20
NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTING	25
TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018	26
OVERIGE TOELICHTINGEN EN VASTELLING JAARREKENING	30
OVERIGE GEGEVENS	
CONTROLEVERKLARING	31
BIJLAGEN	
AFSCHRIJVINGSTAAT	35

VKS en stofwisselingsziekten

VKS staat voor Volwassenen, Kinderen en Stofwisselingsziekten. VKS is de patiëntenorganisatie die zich inzet voor mensen die te maken hebben met één van de vele erfelijke stofwisselingsziekten. VKS vertegenwoordigt mensen met 160 verschillende stofwisselingsziekten.

De doelstelling van VKS is:

Het ondersteunen, bevorderen en behartigen van de belangen van (familie van) volwassenen en kinderen die lijden aan een stofwisselingsziekte.

Deze ziekten worden veroorzaakt doordat één, voor alle ziekten verschillend, eiwit (enzym), in de cellen van de patiënt, niet goed werkt of niet aanwezig is. Dat komt bij de meeste stofwisselingsziekten doordat door beide ouders een afwijking in hetzelfde gen is doorgegeven aan het kind. Ouders hebben zelf geen klachten, omdat zij nog een kopie van het gen hebben zonder afwijking. Zowel jongens als meisjes kunnen de ziekte krijgen (autosomaal recessief). Als de ziekte via de moeder wordt doorgegeven, zijn alleen jongens aangedaan. (x-gebonden recessief) Vrouwelijke draagsters kunnen wel klachten hebben.

Er zijn 1015 verschillende stofwisselingsziekten beschreven. Welke ziekteverschijnselen optreden hangt af van de normale functie van het eiwit, dat ontbreekt. Veel aandoeningen zijn te groeperen naar de aard van de symptomen of de organen waarin er iets mis gaat. Per stuk komen stofwisselingsziekten zelden voor, maar in het geheel wordt bij 400 tot 600 personen per jaar de diagnose van een stofwisselingsziekte gesteld. De meeste ziekten beginnen al op de kinderleeftijd, maar er zijn ook ziekten die pas op latere leeftijd klachten geven.

VKS is als Vereniging voor Kinderen met Stofwisselingsziekten opgericht in 1994. In 2004 is de naam gewijzigd in Volwassenen, Kinderen en Stofwisselingsziekten.

Doelen

Door de zeldzaamheid van stofwisselingsziekten en de diversiteit in symptomen en beloop bij patiënten, zijn er veel gebieden binnen en buiten de gezondheidszorg, waar informatie en ondersteuning voor patiënten gewenst is. Informatievoorziening, lotgenotencontact en belangenbehartiging zijn de drie pijlers van VKS.

Doel van informatie en voorlichting:

Informatie leveren over alle in Nederland gediagnosticeerde stofwisselingsziekten. Het beschikbaar maken van deze informatie via allerlei kanalen.

De meest gebruikte kanalen zijn:

Ons magazine Wisselstof, 5 keer per jaar

De facebookpagina www.facebook.com/Stofwisselingsziekten/

Het You-Tube kanaal stofwisseling

Onze ziekte database www.stofwisselingsziekten.nl/stofwisselingsziekten/ziekte-informatie/

Onze zorgpaden www.zorgpaden.stofwisselingsziekten.nl

Folders en bijdragen aan informatie van anderen

Doel lotgenotencontact

Voor zoveel mogelijk stofwisselingsziekten informatiebijeenkomsten en onderlinge contacten mogelijk maken.

Dit doen we door de volgende activiteiten:

diagnosegroep bijeenkomsten, ziektegerichte bijeenkomsten voor ouders en patiënten, met artsen en onderzoekers

Themabijeenkomsten over een specifieke zorg of psychosociaal onderwerp

Mo(nu)ment voor een kind en een onderhoudsdag voor ouders van overleden kinderen

Ledenuitjes, familiedag, vakanties, dagjes uit ook samen met andere organisaties en voor specifieke groepen

Doel Belangenbehartiging

Opkomen voor de belangen van patiënten en gezinnen met als focus:

- Specialistische zorg rond diagnose en behandeling van stofwisselingsziekten in de UMC's
- Expertisevorming en expertisecentra voor stofwisselingsziekten
- Vroegtijdige diagnose (door o.a. de hielprik)
- Nieuwe technieken voor diagnostiek en eventuele behandeling uitleggen en bekender maken
- De kwaliteit van de zorg aan patiënten met stofwisselingsziekten
- Deelnemen aan internationale netwerken en samenwerkingsverbanden om het opkomen voor patiënten globaal mogelijk te maken.

Activiteiten die als belangenbehartiging kunnen worden geduid:

- Het beschikbaar maken van ziekte informatie en ervaringskennis die beter onderzoek mogelijk maakt.
- Specifieke projecten die de kwaliteit van expertisecentra, diagnostiek en de zorg zichtbaar maken.
- Lobby voor uitbreiding van de hielprik en andere vroegdiagnostiek
- Bijdragen aan onderzoek door het leveren van ervaringsdeskundigen en inbreng vanuit het perspectief van patiënten.
- Bijdragen aan nieuwe klinische toepassingen door het inzetten van ervaringskennis en het gebruikersperspectief.

Informatie en voorlichting

We weten dat het merendeel van de ouders en patiënten bij VKS komt voor informatiediensten. Daar zijn wij trots op. In de informatie die VKS biedt, is en wordt veel geïnvesteerd. Alle ziekte-informatie en informatie op de website wordt telkens uitgebreid.

Website

De website www.stofwisselingsziekten.nl had tussen de 200.000 en 300.000 bezoekers in 2018. Precies weten we het niet, omdat de statistieken voor een deel van het jaar ontbreken. Belangrijker is, dat de website hoog scoort in Google. Als men zoekt op een individuele stofwisselingsziekte, zit de ziekteinformatie en de website van VKS altijd in de top 3. Vaak op de eerste plaats. Bij zoektermen als diagnose stofwisselingsziekte, zijn de eerste 10 resultaten allemaal van de website stofwisselingsziekten.nl. Gemiddeld bleven bezoekers 1 minuut 44 op de website. Er werden 2,38 pagina's per sessie bekeken.

De websites ontwikkelingsachterstand.nl en expertisekaart.nl zijn ook van VKS en worden bijgehouden. Ze zijn het product van de projecten met dezelfde naam. Het project ontwikkelingsachterstand is in 2015 afgesloten. Expertise in Kaart liep op 31-12-2018 af. De kenniskaarten die dit project oplevert, brengen het expertise aanbod en de vraag van patiënten in kaart. Ze zijn er voor verschillende (groepen) stofwisselingsziekten, maar ook voor andere zeldzame aandoeningen.

Wisselstof

Wisselstof is het verenigingsblad van VKS dat als ambitie heeft het best gelezen blad over stofwisselingsziekten in Nederland te zijn. Het blad verschijnt vijf keer per jaar in een oplage van 1800. Het nieuws en de artikelen in Wisselstof worden grotendeels ook gebruikt bij de aanvulling van ziekte-informatie en bij de berichtgeving op de website.

Ervaringskennis en ervaringsverhalen

VKS is in de afgelopen twee jaar steeds meer gaan focussen op het verzamelen van ervaringen van patiënten. Het grootste deel hiervan, wordt gebruikt in de vorm van ervaringsverhalen, voor de website, social media en het blad wisselstof. Ook worden ervaringsverhalen toegevoegd aan de ziekte-informatie op internet. Daarnaast gaan we bezig met het verzamelen van ervaringsverhalen en ervaringskennis uit groepjes patiënten. Als methodiek om die te verzamelen, worden spiegelbijeenkomsten gebruikt. Spiegelbijeenkomsten laten mensen ervaringen uitwisselen, met de betrokken zorgverleners als toehoorders. Dit zorgt ervoor dat er meer ervaringskennis vanuit het perspectief van patiënten, bij zorgverleners bekend is. In de komende tijd willen we hiermee steeds meer gaan doen.

Ziekte informatie

VKS beschouwt het leesbaar maken van ziekte informatie uit de wetenschap en wetenschappelijke literatuur als een belangrijke taak. Alle informatie die wij verzamelen en schrijven wordt door artsen nagekeken en goedgekeurd. Prioriteit krijgt het maken van informatie over de ziekten waarmee zich mensen als lid hebben aangemeld. Als er eenmaal informatie in onze database zit, moet die natuurlijk regelmatig worden gecontroleerd en herzien. Met een database die meer dan 400 ziektenamen bevat, is dat een hele klus. Ook voor de artsen en onderzoekers, die de teksten moeten accorderen. Wij proberen de teksten die er zijn, elke keer beter leesbaar te maken en toch inhoudelijk correct te laten zijn. VKS is de grootste bron van informatie over alle verschillende stofwisselingsziekten. Hoewel dit veel en intensief werk is, levert het ons niet veel op. Onze teksten worden gekopieerd en her en der op internet gepresenteerd door anderen. Maar wellicht is dit juist een groot compliment. Men mag ervan uit gaan dat de informatie die wij bieden, correct en leesbaar is.

Aangepaste ziektebeschrijvingen in 2018

Molybdeen co-factor deficiëntie

Biotinidase deficiëntie

Holocarboxylasedeficiëntie

Peroxisomale ziekten

Fatty Aldehyde Dehydrogenase (Sjögren-Larsson)

HGPRT deficiëntie (Lesch-Nyhan syndroom)

Purine nucleoside fosforylase deficiëntie

LTBL (Leukoencephalopathy with Thalamus and Brainstem-involvement and high Lactate)

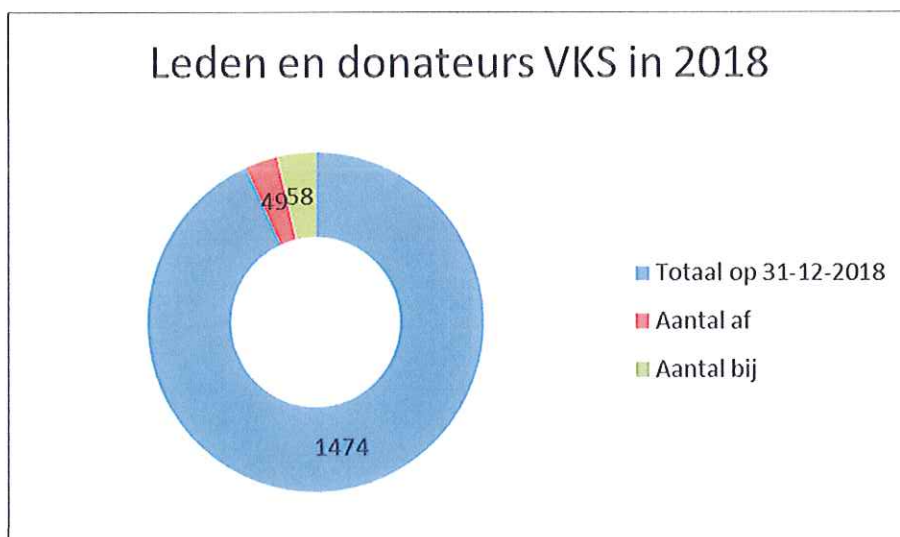
Bijeenkomsten en lotgenotencontact

De meeste bijeenkomsten hebben een dubbel doel. Naast het verstrekken van informatie worden ook ervaringen gedeeld. Het zogenaamde lotgenotencontact. De onderstaande bijeenkomsten werden in 2018 georganiseerd vanuit het VKS bureau. Heel vaak in nauwe samenwerking met vrijwilligers, contactpersonen en artsen. Naast deze bijeenkomsten zijn er ook groepen ouders en patiënten die elkaar informeel of via internet regelmatig spreken of opzoeken. Zo hebben we onder andere Facebookgroepen voor verschillende ziekten.

24 februari 2018	CTX bijeenkomst, Nijmegen
10 maart 2018	Tyrosinemie type 1, Domstad Utrecht (Marije)
10 maart 2018	Organoacidurieën en Ureumcyclusdefecten, Immanuelkerk Barneveld
10 maart 2018	Bijeenkomst NCL Bio vakantie oord
17 maart 2018	Glut1, HF Witte De Bilt
24 maart 2018	Boomplantdag, Nisse/ Heinkenszand
7 april 2018	Bijeenkomst Morquio, Nijkerk
7 april 2018	Bijeenkomst Sanfilippo, AMC
7 april 2018	Bijeenkomst Pyridoxine afhankelijke epilepsie, De Lichtboog Houten
14 april 2018	Bijeenkomst SLO, Soest
21 april 2018	Bijeenkomst Witte stof ziekten, VU Medisch Centrum
2 juni 2018	Creatine Transporter Defecten, Baarn
25 mei 2018	Non ketotische hyperglycemie, Nijkerk
9 juni 2018	Bijeenkomst MCADD, De Schakel Nijkerk
30 juni 2018	Bijeenkomst GSD, UMCG
22 september 2018	Mitodag, Nijmegen
6 oktober 2018	Bijeenkomst X-ALD, Baarn
27 oktober 2018	Onderhoud Herdenkingsdijk, Nisse/ Heinkenszand
10 november 2018	Bijeenkomst cystinose

Op 1 mei 2018 is Caroline van Essen begonnen als coördinator voor lotgenotencontact en bijeenkomsten. In het eerste half jaar is zij bij alle vrijwillige contactpersonen voor de bestaande groepen langs geweest. Daarnaast geeft zij een impuls aan de vorming van nieuwe diagnosegroepen. Zij volgt José Lut op, die met pensioen ging.

VKS had in 2018 1474 betrokken families die met stofwisselingsziekten te maken hebben.

Projecten

Project Expertise in Kaart

In 2013 is een methode ontwikkeld om voor patiënten en verwijzers in kaart te brengen waar de expertise voor zeldzame ziekten te vinden is en hoe belangrijk de verschillende aspecten van expertise zijn, in de ogen van patiënten met een specifieke aandoening. Het project is een samenwerkingsproject van meerdere patiëntenorganisaties. VKS is penvoerder. Het project krijgt vouchersubsidie van VWS. Samen met de vouchergevers en deelnemers, brengen we voor patiënten en verwijzers met zeldzame ziekten in kaart waar de expertise voor deze ziekten te vinden is en hoe belangrijk de verschillende aspecten van expertise zijn. Vanuit het perspectief van patiënten met een specifieke aandoening. Ook wordt via visites aan expertisecentra gevraagd wat professionals zelf vinden van hun expertise. Tot het eind van het project, op 31 december 2018, zijn er ruim 50 kenniskaarten gemaakt en gepubliceerd. Het project is nu afgelopen, maar we zouden er nog steeds heel graag mee door gaan. De betreffen de projectmedewerkers, Marije Boele en Marinda Hamann, zijn op 31-12-2018 uit dienst gegaan.

www.expertiseinkaat.nl.

Project Zorgpaden 2.0

In de zomer van 2016 is een projectsubsidie van het Zorginstituut verkregen voor het maken van nieuwe zorgpaden voor stofwisselingsziekten. Het totale toegekende subsidiebudget is € 210.100 voor een periode van twee jaar. Op 1-2-2017 kwam voor dit project Petra Hollak in dienst als projectmedewerker. De subsidie is verleend in het kader van de subsidieregeling Transparantie over de Kwaliteit van Zorg. Het thema van deze jaarlijks terugkerende call was in 2016 'Het benutten van begrijpelijke en vindbare informatie in de medisch-specialistische zorg in de context van Samen beslissen'. Het project is eind 2018 geëindigd. Op 3 december was het slotcongres. Voor dit congres werd een digitaal magazine uitgegeven, waarin de beide projectmedewerkers vertellen over het project. De zorgpaden zijn via de VKS website voor iedereen toegankelijk. We willen graag nog meer en nieuwe zorgpaden maken. Hiervoor zal eerst een nieuwe projectfinanciering moeten worden gevonden.

Verantwoording giften en sponsorbijdragen

Er zijn veel bedrijven, instellingen en particulieren die VKS steunen. Hierin onderscheiden wij particulieren

en gewone bedrijven en farmaceutische sponsors. Door toenemende commercialisering van de farmaceutische bedrijven, wil VKS de bijdragen vanuit de farmaceutische industrie afbouwen. We willen voorkomen dat we in afhankelijkheidsrelaties terecht komen. Bovendien wordt het in toenemende mate moeilijk om tot overeenstemming te komen met bedrijven over welke tegenprestatie voor sponsorgeld acceptabel is. Daarom is besloten om vanaf 2019 geen sponsoring door de farmaceutische industrie meer te accepteren.

Sponsoring

Voor sponsoring, ontvangen van farmaceutische bedrijven, geldt de gedragscode van EFPIA en de regels aangaande sponsoring door farmaceutische bedrijven.

VKS ontving in 2018 sponsoring van de volgende farmaceutische bedrijven.

Alfasigma, Orphan Europe Benelux, Sanofi-Genzyme, Shire

De volgende bedrijven en instellingen sponsorden ons door het plaatsen van een advertentie in Wisselstof:
Stofwisselkracht

De Wending

Mediq Tefa

Vitaflo

Sorgente

Metakids had gedurende 2018 een vaste dubbele pagina in Wisselstof. Wij zijn heel blij met deze samenwerking.

Organisatie

VKS beschikt over een kleine staf, die aan het, door het bestuur en de ledenvergadering goedgekeurde beleid, uitvoering geven. De bestuursleden van VKS zijn onbezoldigd en onafhankelijk en worden door de ledenvergadering voor een periode van vier jaar benoemd.

De totale beschikbare formatie op het bureau van VKS bedroeg 5,2 FTE.

Werkzaamheden in FTE, verdeeld over functies en projecten:

administratie	lotgenoten	belangenbehartiging	project expertise	project zorgpaden	beheer	informatie/ communicatie
0,3 FTE	0,7 FTE	0,3 FTE	1,5 FTE	1 FTE	0,2 FTE	1,3 FTE

Salariskosten

De directeur van VKS wordt betaald volgens de cao Zorg en Welzijn, schaal 12. Totale loonkosten zijn € 66427. De overige medewerkers ontvangen een salaris, gebaseerd op hun functie volgens de zelfde cao. De salarisschalen variëren tussen 4 en 12.

Verantwoordelijkheidsverdeling bestuur/bureau

In 2017 is in de bestuursvergadering van maart een directiestatuut geaccordeerd, dat de verdeling van verantwoordelijkheden tussen het bestuur en het bureau regelt. In 2018 traden twee DB-leden en één AB bestuurslid af. De functie van secretaris van het bestuur was al sinds de ALV van 2017 vacant.

Hoewel er zich wel nieuwe bestuursleden hebben gemeld/ waren benoemd, heeft het tot het najaar van 2018 geduurd tot het bestuur zichzelf weer enigszins opnieuw had georganiseerd. Van de mei en september vergadering zijn geen notulen bewaard gebleven. Als voorzitter (ad-interim) werd benoemd: Alfons Heetjans. Als penningmeester: Andor Sandbergen. Beiden traden pas na de ALV aan in het bestuur en zijn dus nog niet door de ALV benoemd. Na langdurige afwezigheid door ziekte, heeft Anneke Vermeulen de functie van secretaris op zich genomen.

Het bestuur vergadert nu weer zes keer per jaar en zoveel als noodzakelijk vindt er bi- of multilateraal overleg plaats met de directie.

Financiële positie en overgang naar financieel verslag.

Als gevolg van het gewijzigde beleidskader voor de financiering van Patiëntenorganisaties, was er gedurende 2018 geen duidelijkheid over de continuïteit van subsidiering. De stop van het voucher project Expertise in Kaart en het uitblijven van financiering van ingediende projectvoorstellen bij Zon-MW en het Zorginstituut, betekende het ontslag van 1,67 fte verdeeld over twee personen, aan het einde van 2018.

Het beleidskader is zo gewijzigd dat het recht op basissubsidie van (voor VKS) € 90.000 blijft bestaan en daarnaast een programma voor projectsubsidies voor PGO organisaties bij Zon-MW wordt ondergebracht, onder de naam "voor elkaar". In de eerste ronde implementatiesubsidie is daar getracht projectsubsidie te krijgen, voor het maximale bedrag van € 50.000. Helaas waren er +200 projectvoorstellen en maar € 500.000 aan subsidie beschikbaar.

Wel werd een toezegging voor projectsubsidie van CZ- verzekeringen verkregen, van € 110.000.

Hierdoor is het mogelijk om een derde projectmedewerker nog aan te houden tot 8-2019. In de loop van het eerste kwartaal van 2019 moet duidelijk worden of verdere bezuinigingsmaatregelen en reorganisatie noodzakelijk worden en hoe dat eruit gaat zien. Aan het einde van 2018 werd in elk geval beslist om het magazine te digitaliseren, om de druk- en verzendkosten te besparen.

Wanneer er verdere reorganisatie nodig is, wordt hiervoor een reorganisatieplan opgesteld.

Prognose 2019

	Prognose												Totaal	Totaal			
	Werkelijk						Prognose										
	2016	2017	2018	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4	Periode 5	Periode 6	Periode 7	Periode 8	Periode 9			Periode 10	Periode 11	Periode 12
Baten	62.721	48.581	47.084	4.774	28.181	1.048	527	600	5.800	300	400	1.100	800	1.000	1.200	45.730	0
Contributies en schenkingen	31.386	31.386	62.500	53.000	985	44.000	22.185	700	0	9.000	0	18.000	1.500	3.000	0	152.388	0
Sponsorsbijdragen	10.372	20.699	14.865	550	1.851	644	83	600	2.400	5.000	200	0	3.200	0	0	14.528	0
Bijdragen producten en diensten	250.720	366.290	347.840	7.200	7.200	7.200	6.300	29.700	21.300	39.700	22.200	21.300	39.800	22.200	28.800	252.900	0
Subsidie baten	640	7.097	230	0	0	0	13	0	0	0	0	0	0	-2.600	2.600	13	0
Overige baten	387.592	474.053	472.528	65.524	38.227	52.892	29.108	31.600	29.500	54.000	22.800	40.400	45.300	23.600	32.600	465.551	0
Totaal baten	10.376	10.043	14.180	0	809	1.521	1.618	600	3.800	200	0	200	0	2.000	2.400	13.148	0
Laasten	23.044	21.558	26.652	3.302	0	0	3.302	1.000	3.200	600	100	0	0	3.700	8.600	27.065	0
Leiggenotencontacten	27.739	22.071	27.145	100	0	0	0	1.300	500	1.000	100	300	1.200	4.600	16.500	25.600	0
Informatie en voorlichting	304.896	348.939	412.837	27.786	23.073	27.123	22.718	35.600	34.400	32.700	32.000	38.500	33.700	29.400	55.400	392.400	0
Belangenbeharing en ontwikkeling	1.969	2.345	2.442	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.400	0	0
Personneelbeloningen	17.204	16.872	17.317	1.527	1.575	1.987	1.572	1.600	1.600	-200	1.500	1.900	1.500	1.500	1.500	17.572	0
Afsluitingen	21.539	14.059	12.967	1.966	10.666	871	1.588	10.800	3.600	2.700	500	900	2.600	6.500	-12.600	30.190	0
Huisvestingslasten	11.247	11.262	10.931	582	0	174	880	4.400	0	-400	900	0	500	0	9.900	17.736	0
Kantoordlasten	-194	-78	-13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene lasten	417.680	447.120	524.056	35.254	36.124	31.686	31.687	55.300	47.100	37.400	35.100	41.800	42.700	47.800	84.100	526.051	0
Remtebaten en soortgelijke opbrengsten	-30.087	26.993	-51.528	30.270	2.103	21.205	-2.579	-23.700	-17.600	16.600	-12.300	-1.400	2.600	-24.200	-51.500	-60.500	0
Totaal	417.680	447.120	524.056	35.254	36.124	31.686	31.687	55.300	47.100	37.400	35.100	41.800	42.700	47.800	84.100	526.051	0
Saldo	-30.087	26.993	-51.528	30.270	2.103	21.205	-2.579	-23.700	-17.600	16.600	-12.300	-1.400	2.600	-24.200	-51.500	-60.500	0

Jaarrekening

	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
BALANS PER 31 DECEMBER 2018				
(na resultaatbestemming)				
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	(1)			
Andere vaste bedrijfsmiddelen		7.941		10.383
Financiële vaste activa	(2)			
Andere deelnemingen		3.000		3.000
Waarborgsommen		2.716		2.716
		<u>5.716</u>		<u>5.716</u>
		<u>13.657</u>		<u>16.099</u>
Vlottende activa				
Vorderingen	(3)			
Overige vorderingen		-		2.041
Liquide middelen	(4)			
		131.592		154.249
		<u>145.249</u>		<u>172.389</u>

	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Eigen vermogen (5)				
Continuïteitsreserve	54.410		105.938	
Bestemmingsreserves	<u>14.420</u>	68.830	<u>14.420</u>	120.358
Voorzieningen (6)		5.354		8.242
KORTLOPENDE SCHULDEN (7)				
Vooruitontvangen bedragen	25.000		-	
Crediteuren	5.600		76	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	32.503		23.344	
Subsidie verplichting	-		7.490	
Overige schulden	<u>7.962</u>		<u>12.879</u>	
		71.065		43.789
		<u>145.249</u>		<u>172.389</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017	Begroting 2017
		€	€	€	€
Baten					
Contributies en schenkingen	(8)	47.094	63.000	48.582	62.000
Sponsorbijdragen	(9)	62.500	25.000	31.386	50.000
Bijdragen producten en diensten	(10)	14.864	5.000	20.699	7.300
Subsidiebatens	(11)	347.840	330.000	366.290	360.000
Overige baten	(12)	230	800	7.097	4.500
		<u>472.528</u>	<u>423.800</u>	<u>474.054</u>	<u>483.800</u>
Lasten					
Lotgenotencontacten	(13)	14.180	18.000	10.043	20.000
Informatie en voorlichting	(14)	26.652	25.000	21.558	35.000
Belangenbehartiging en ontwikkeling	(15)	27.145	25.000	22.071	66.000
Personeelsbeloningen	(16)	412.835	310.000	348.991	315.000
Afschrijvingen	(17)	2.442	2.500	2.345	3.000
Huisvestingslasten	(18)	17.316	19.000	16.871	22.000
Kantoorlasten	(19)	12.968	15.000	14.058	15.000
Algemene lasten	(20)	10.531	10.000	11.262	10.000
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	(21)	(13)	(700)	(78)	(2.200)
		<u>524.056</u>	<u>423.800</u>	<u>447.121</u>	<u>483.800</u>
Saldo		(51.528)	-	26.933	-
Resultaatbestemming					
Continuïteitsreserve		(51.528)	-	26.933	-

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld volgens de grondslag van historische kostprijzen en het baten en lasten stelsel. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de vereniging zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde of vervaardigingslasten verminderd met afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte levensduur rekening houdend met een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschaffingswaarde of vervaardigingslasten.

Investerings in materiële vaste activa zijn aanschaffingen die duurzaam dienstbaar zijn aan de exploitatie. Aanschaffingen worden aangemerkt als investering vanaf een bedrag van € 450 exclusief omzetbelasting.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarop invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde. Deelnemingen waarin deze invloed ontbreekt, worden opgenomen tegen verkrijgingsprijs, rekeninghoudend met een voorziening voor waardeverminderingen.

De vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Bestemmingsreserves

Voor toekomstige uitgaven waarbij naar verwachting niet in externe financiering kan worden voorzien worden door het bestuur middelen afgezonderd ter dekking van deze uitgaven. De omvang van de bestemmingsreserves is gebaseerd op een schatting van de te verwachten uitgaven. De bestemmingsreserves worden doorgaans gemuteerd vanuit de resultaatverdeling.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders is bepaald.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Algemeen

Uitgangspunt bij het bepalen van het resultaat is de toepassing van het continuïteitsbeginsel. De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben, onverschillig of zij tot ontvangsten en uitgaven in dat verslagjaar hebben geleid. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten waarvan de oorsprong in het boekjaar ligt, worden in de jaarrekening verwerkt, indien zij bekend zijn op het moment van het vaststellen van de jaarrekening.

Personeelsbeloningen

De aan het personeel verschuldigde beloningen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Pensioenregelingen personeel

De voor het personeel geldende pensioenregelingen worden gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De verschuldigde premie wordt als last in de Staat van Baten en Lasten verantwoord. Als de reeds betaalde premiebedragen de verschuldigde premie overtreffen wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Afschrijvingen

De afschrijvingen geschieden tijdsevenredig op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Projecten

Voor projecten met een korte doorlooptijd worden de kosten en bijbehorende opbrengsten verantwoord in het jaar van afronden van het project. Voor langlopende projecten, waarbinnen meerdere deelprojecten zijn te onderscheiden, vindt toerekening van de kosten en opbrengsten plaats naar rato van afronding van deelprojecten.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

Belastingen

De Vereniging heeft geen winstdoelstelling maar een sociale doelstelling en is op grond van de aard van haar werkzaamheden door de belastingdienst vrijgesteld van zowel omzetbelasting als de vennootschapsbelasting.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

1. Materiële vaste activa

	Andere vaste bedrijfs- middelen
	€
<i>Boekwaarde per 1 januari 2018</i>	
Aanschaffingswaarde	32.042
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(21.659)
	<u>10.383</u>
<i>Mutaties</i>	
Afschrijvingen	(2.442)
	<u>7.941</u>
<i>Boekwaarde per 31 december 2018</i>	
Aanschaffingswaarde	32.042
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	(24.101)
	<u>7.941</u>

Zie de afschrijvingsstaat in de bijlage voor een toelichting op de afschrijvingen.

Afschrijvingspercentages

	%
Andere vaste bedrijfsmiddelen	20 en 10

2. Financiële vaste activa

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Andere deelnemingen		
GGMBH MPS-Europe	3.000	3.000

De deelneming betreft een aandeel in de oprichting van MPS-Europe, een samenwerkingsverband van alle Europese patiëntengroepen voor MPS. Het bedrag van de deelneming wordt invorderbaar als de GGMBH wordt uitgebreid of opgeheven.

Waarborgsommen

Waarborgsommen	2.716	2.716
----------------	-------	-------

3. Vorderingen

Overige vorderingen

Overige vorderingen	-	2.041
---------------------	---	-------

4. Liquide middelen

ING Bank N.V.	<u>131.592</u>	<u>154.249</u>
---------------	----------------	----------------

VKS belegt niet. De reserves zijn geparkeerd op een zakelijke spaarrekening van de ING bank met een rente van 0,0%. In de bestuursvergadering van september 2013 is afgesproken dat, wanneer de continuïteitsreserve 2 jaar stabiel blijft, een deposito van maximaal 5 jaar kan worden overwogen, voor een deel van de reserve. Dat is niet het geval, zodat de gehele reserve ter beschikking moet blijven.

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
5. Eigen vermogen		
Continuïteitsreserve	54.410	105.938
Bestemmingsreserves	14.420	14.420
	<u>68.830</u>	<u>120.358</u>
	2018	2017
	€	€
Continuïteitsreserve		
Stand per 1 januari	105.938	79.005
Resultaatbestemming	(51.528)	26.933
Stand per 31 december	<u>54.410</u>	<u>105.938</u>

Het bestuur heeft een reservebeleid geformuleerd met als essentie dat de omvang van de continuïteitsreserve in principe voldoende moet zijn om de vaste kosten van de basisbezetting gedurende een jaar te dekken. Sinds 2016 voldoet de continuïteitsreserve niet meer aan deze norm. Al enige jaren blijven de uitgaven t.b.v. de doelstelling hoger dan de inkomsten, waardoor de continuïteitsreserve daalt. Bij het maken van de jaarstukken is onderkent dat de financiële toekomst van VKS wordt bedreigd door een gebrek aan reserves, projectfinanciering en cash-flow. Er wordt, gelijk met deze jaarverslaglegging, gewerkt aan een omvangrijk reorganisatieplan. Hierbij moeten ook personeelsleden afvloeien en werkzaamheden worden gestaakt.

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve AM Fonds	14.420	14.420
<i>Bestemmingsreserve AM Fonds</i>		
Stand per 1 januari	14.420	14.420
Stand per 31 december	<u>14.420</u>	<u>14.420</u>

Deze bestemmingsreserve is bij bestuursbesluit opgezet rondom het overlijden van VKS oprichter Arjan Meutgeert. Geformuleerd is, dat er bij een omvang, aangevuld uit exploitatieoverschot en/of giften, van tenminste € 25.000 een concreet plan voor tegemoetkoming in kosten van gezinnen met hoge zorgkosten, kan worden uitgevoerd. Gezien de ernst van de tekorten in de exploitatie, is het niet erg waarschijnlijk dat deze bestemming op korte termijn haalbaar is.

6. Voorzieningen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Overige voorzieningen		
Voorziening loopbaanbedrag	5.354	8.242
	<u>5.354</u>	<u>8.242</u>

	<u>Stand per 1 januari 2018</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Stand per 31 december 2018</u>
	€	€	€
Voorziening loopbaanbedrag	8.242	(2.888)	5.354
	<u>8.242</u>	<u>(2.888)</u>	<u>5.354</u>

De cao voorziet per 1 juli 2015 in de opbouw van een loonbudget voor werknemers.

7. Kortlopende schulden

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Vooruitontvangen bedragen		
Vooruitontvangen bedragen	25.000	-
	<u>25.000</u>	<u>-</u>
Crediteuren		
Crediteuren	5.600	76
	<u>5.600</u>	<u>76</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	31.902	23.344
PAWW	601	-
	<u>32.503</u>	<u>23.344</u>

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Subsidie verplichting		
Project Zorgpaden Zorginstituut Nederland	-	7.490
	<u>-</u>	<u>7.490</u>
<i>Project Zorgpaden Zorginstituut Nederland</i>		
	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Stand per 1 januari	7.490	51.280
Ontvangen subsidie	70.350	70.500
Mutaties boekjaar	(77.840)	(114.290)
Stand per 31 december	-	7.490
	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Overige schulden		
Netto loon	56	-
Overige schulden	7.906	12.879
	<u>7.962</u>	<u>12.879</u>

De overige schulden bestaan uit nog te betalen accountants- en (loon)administratiekosten en een aantal kleinere posten.

Niet uit de balans blijkende verplichting

Huurverplichtingen

Eind 2013 is een huurcontract voor 5 jaar aangegaan met woningcorporatie SWZ. De huur bedraagt vanaf 1 juli 2018 € 1505,30,- inclusief voorschot GWE en servicekosten per maand. In juli werd € 1.826,84 retour ontvangen aan teveel betaalde servicekosten.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
	€	€
8. Contributies en schenkingen		
Donaties en giften	11.293	12.377
Contributies	35.801	36.205
	<u>47.094</u>	<u>48.582</u>

In 2018 had VKS 1474 leden en donateurs. Ongeveer 100 adressen hebben een code, waarmee ze gratis lid zijn. We tellen alleen leden en donateurs die tenminste € 29,00 per jaar betalen en Wisselstof ontvangen.

9. Sponsorbijdragen

Sponsorbijdragen bedrijven en instellingen	<u>62.500</u>	<u>31.386</u>
--	---------------	---------------

Voor sponsoring, ontvangen van farmaceutische bedrijven (totaal € 35.500), geldt de gedragscode van EFPIA en de regels aangaande sponsoring door farmaceutische bedrijven, die VKS zelf heeft opgesteld. Sponsoring Metakids € 27.000.

10. Bijdragen producten en diensten

Bijdragen verenigingsblad	6.491	15.240
Bijdragen informatiematerialen en ledenbijeenkomsten	8.373	5.459
	<u>14.864</u>	<u>20.699</u>

11. Subsidiebatens

Fonds PGO(VWS)	90.000	90.000
Project Zorgpaden Zorginstituut Nederland	77.840	114.290
Project Expertise in kaart	180.000	162.000
	<u>347.840</u>	<u>366.290</u>

Toelichting Fonds PGO (VWS) subsidie

Wij noemen deze subsidie nog steeds zo, maar Fonds PGO is al even geleden overgegaan naar VWS en de uitvoering van deze subsidie, ook wel instellingssubsidie genaamd, wordt gedaan door DUS-I van VWS. Deze subsidie heeft als doel om lotgenotencontact organiseren, informatie te geven en de belangen te behartigen van patiënten en mensen met een handicap. Dit is een structurele subsidie die jaarlijks (opnieuw) kan worden aangevraagd. Er moet dan aan enkele voorwaarden worden voldaan.

De hoogte van de subsidie was in 2018 maximaal € 45.000. Dit kan hoger worden als met andere organisaties wordt samenwerkt. Er is geen minimumbedrag. VKS ontvangt op grond van eerdere fusie € 90.000.

Toelichting Zorgpaden zorginstituut Nederland

In de zomer van 2016 is een projectsubsidie van het Zorginstituut verkregen voor het maken van nieuwe zorgpaden voor stofwisselingsziekten. Het totale toegekende subsidiebudget is € 210.100 voor een periode van twee jaar. Het project is eind 2018 geëindigd. Op 3 december was het slotcongres. Het totale projectbudget is verbruikt aan personele kosten, ICT en reis- en verblijfskosten.

Toelichting Project Expertise in Kaart.

VKS is de penvoerder van het in 2013 gestarte voucher-project Expertise in Kaart. In 2013 waren er zes partners met gezamenlijk zeven vouchers, in 2014 acht partners, met gezamenlijk negen vouchers. In 2015 zeven partners met acht vouchers. In 2015 was de nieuwe ronde vouchersubsidies, waarvoor het project nogmaals is ingediend, maar nu voor de tijdsduur van drie jaren. Zie ook www.expertiseinkaart.nl. Het project is op 31-12-2018 geëindigd.

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
	€	€
12. Overige baten		
Diverse baten	230	7.097
13. Lotgenotencontacten		
Kosten bijeenkomsten	14.180	10.043
14. Informatie en voorlichting		
Kosten verenigingsblad "Wisselstof"	23.472	21.558
Voorlichtingsmateriaal	3.180	-
	26.652	21.558
15. Belangenbehartiging en ontwikkeling		
Kosten studie en onderzoek	2.252	1.495
Projectkosten Expertise in kaart	24.893	20.576
	<u>27.145</u>	<u>22.071</u>

De projectkosten bestaan voornamelijk uit reiskosten van vrijwilligers en voucherpartners.

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
	€	€
16. Personeelsbeloningen		
Lonen en salarissen	318.115	267.292
Sociale lasten	55.782	49.020
Pensioenlasten	13.363	10.467
Overige personeelslasten	25.575	22.212
	<u>412.835</u>	<u>348.991</u>
<i>Lonen en salarissen</i>		
Lonen en salarissen	256.037	242.530
Individueel keuzebudget	44.225	42.291
Mutatie voorziening loopbaanbedrag	(2.888)	3.391
Ontslagkosten	29.196	(3.464)
	<u>326.570</u>	<u>284.748</u>
Ontvangen ziekengelduitkeringen	(8.455)	(17.456)
	<u>318.115</u>	<u>267.292</u>
<i>Sociale lasten</i>		
Premies werknemersverzekeringen	55.782	49.020
<i>Pensioenlasten</i>		
Pensioenlasten	13.363	10.467
<i>Overige personeelslasten</i>		
Reis- en verblijflasten	12.274	7.471
Premies ziekteverzuimverzekering	13.301	14.639
Overige personeelskosten	-	102
	<u>25.575</u>	<u>22.212</u>
Personeelsleden		
Bij de vereniging waren in 2018 gemiddeld 5,3 fte's werkzaam (2017: 5,2).		
17. Afschrijvingen		
<i>Afschrijvingen materiële vaste activa</i>		
Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>2.442</u>	<u>2.345</u>

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
	€	€
18. Huisvestingslasten		
Huur onroerend goed	16.231	15.356
Overige huisvestingslasten	1.085	1.515
	<u>17.316</u>	<u>16.871</u>

Onder overige huisvestingskosten vallen de kosten van afvalverwerking, gemeentelijke belastingen en verzekeringen.

19. Kantoorlasten

Drukwerk	-	146
Automatiseringslasten	2.988	4.870
Telefoon	3.213	3.009
Porti	824	979
Contributies en abonnementen	1.670	2.062
Kopieerlasten	-	138
Overige kantoorlasten	4.273	2.854
	<u>12.968</u>	<u>14.058</u>

20. Algemene lasten

Accountantslasten	5.864	5.696
Administratielasten, inclusief loonadministratie	3.639	3.848
Bankkosten	292	305
Bestuurskosten	736	1.413
	<u>10.531</u>	<u>11.262</u>

De post bestuurskosten bevat kosten voor de bestuursaansprakelijkheidsverzekering, vrijwilligersverzekering en kadobonnen die rond de feestdagen aan vrijwilligers en bestuur zijn uitgereikt.

Bestuursleden ontvangen geen vacatiegelden of vaste onkostenvergoeding maar kunnen de door hen gemaakte kosten en uren die zij als vrijwilliger besteed hebben, als gift bij hun inkomstenbelasting opgeven.

Financiële baten en lasten

21. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

Rentebaten	<u>13</u>	<u>78</u>
------------	-----------	-----------

6 OVERIGE TOELICHTINGEN EN VASTELLING JAARREKENING

Voorstel bestemming van het resultaat

Het bestuur stelt voor het negatieve resultaat ad € 51.528 te onttrekken aan de algemene reserve.

Gebeurtenissen na balansdatum

Zie de toelichting op de balans, onderdeel eigen vermogen. Verder hebben er geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden die van invloed zijn op de jaarrekening.

INSTELLINGSGEGEVENS

Naam instelling	:	VKS
Adres	:	Klooienberglaan 2b
Postcode / Woonplaats	:	8031 GJ Zwolle
Telefoon	:	038-4201764
E-mail	:	info@stofwisselingsziekten.nl
Website	:	www.stofwisselingsziekten.nl
Bankrekeningnummer	:	NL69INGB0005590828
Kamer van Koophandel	:	40062497
Fiscaalnummer	:	805707803

VASTSTELLING BESTUUR

Het Bestuur stelt hierbij de jaarrekening 2018 vast.

Datum: 29 mei 2019

Voorzitter Alfons Heetjans

:

Penningmeester Andor Sandbergbern

:

Secretaris Anneke Vermeulen

:

Bestuursleden

:

OVERIGE GEGEVENS

De controleverklaring van de accountant is op de volgende pagina's opgenomen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Het bestuur van Vereniging Volwassenen, Kinderen en Stofwisselingsziekten

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Vereniging Volwassenen, Kinderen en Stofwisselingsziekten te Zwolle gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Volwassenen, Kinderen en Stofwisselingsziekten op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Volwassenen, Kinderen en Stofwisselingsziekten zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag;
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving is vereist .

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten volgens in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag en de bijlagen in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

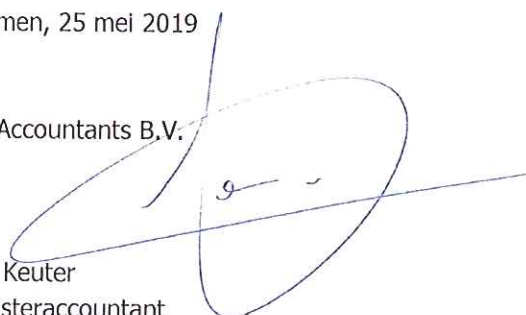
Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op onze website en op www.nba.nl kunt u meer informatie vinden over de aard van onze werkzaamheden.

Emmen, 25 mei 2019

HD Accountants B.V.

J.H. Keuter
Registeraccountant

A large, stylized handwritten signature in blue ink, overlapping the text 'HD Accountants B.V.' and 'J.H. Keuter'. The signature consists of several loops and a long horizontal stroke at the end.

BIJLAGE
AFSCHRIJVINGSSTAAT

Financieel jaerverslag 2018

Omschrijving	aanschafwaarde		afschrijvingen				boekwaarde							
	Datum	Aantal maanden	31-dec-17	investerings 2018	31-dec-18	Afs% 2018	des- t/m		2018	investerings 2018	totaal	31-dec-17	31-dec-18	restwaarde
							2017	2018						
Kantoormeubilair	19-09-08	12	3.712		3.712	20	3.712	0	0	3.712	0	0	0	0
Website	28-04-09	12	8.984		8.984	20	8.984	0	0	8.984	0	0	0	0
Computers	16-okt-10	12	2.832		2.832	20	2.832	0	0	2.832	0	0	0	0
Afwerking kantoorruimte	12-02-14	12	8.602		8.602	10	3.339	860	4.199	4.199	5.263	4.403	0	0
Telefooncentrale	15-04-14	12	2.331		2.331	20	1.730	466	2.196	2.196	601	135	0	0
Kopiermachine	29-11-16	12	1.295		1.295	20	282	259	541	541	1.013	754	0	0
Computers	18-12-16	12	2.836		2.836	20	587	567	1.154	1.154	2.249	1.682	0	0
Gordijnen	02-mei-17	12	1.450		1.450	20	193	290	483	483	1.257	967	0	0
Totaal materiële vaste activa			32.042	0	32.042		21.659	2.442	0	24.101	10.383	7.941		